

Souprava náhrdelníku, páru náramků, náušnic a dvoudílné spony, Itálie, zač. 19. stol., zlato, sklo, mikromozaiika (náhrdelník 440 mm, medailony 33 × 24 mm)

Klasicismus se projevoval ve filozofických názorech, architektuře i umění. Z cest za antickými památkami se do střední Evropy dostávaly různé drobné předměty a módní doplňky jako byly tabatěrky, dózy, flakony na voňavky nebo šperky. Spolu s nimi byly dováženy i mozaikové výplně, někdy k dalšímu uplatnění. Medailony představují romantickou krajinu s římskými památkami. Mozaika je vsazena do oválných rámečků. V náhrdelníku a náramcích jsou medailony spojeny řetízky s mozaikovým květem.

Mikromozaiika (také římská mozaika, nepřesně kamenná mozaika) je populární od 18. století. Byla užívána při tvorbě drobných dekorativních obrazů a medailonů z miniaturních částí pestrobarevných skel. Objevovala se v různé kvalitě, byla zasazována do šperku, užívána na dózách, těžítkách a stolních deskách. Mikromozaiiky se vyráběly podle předloh, podkladem byl orámovaný mosazný plech. Obraz se skládal ze skleněných drobných tyčinek zvaných *tessterae*, barvených do mnoha odstínů. Sklo se tavilo nad kahanem a tažením pak vznikla široká škála vláken, nitěk, proužků, tyčinek, italsky zvaných *filati*, které se nalámaly na několikamilimetrové dílky. Ty se vtačily do tmelu z křídly, oleje a dalších materiálů, tlakem přes dřevěnou destičku se celý obrázek vyrovnal, po ztvdnutí brousil jemným abrazivem a zalil rozehřátým voskem, který zaplnil prostor mezi skly, a pak se ještě přešetřil. Někdy byly barveny i vosky.

Ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze; inv. č. 61.895-900

Hřeben s karneoly, poč. 19. stol., želvovina, mosaz, karneoly, rytí, cizelování (v. 33 mm, Ø 170 mm)
Na želvovinový hřeben je čtyřmi nýty připevněna čelenka z mosazného prořezávaného, rytého a cizelovaného plechu s motivy dvou váz se třemi květy a s oválnými karneoly ve středu a po stranách. Tento typ hřebenu byl velice oblíben a včesával se do drdolu na temeni hlavy. Ve sbírce MG se nachází několik variant této vlasové ozdoby a dokonce i podobizna neznámé ženy s tímto hřebenem ve vlasech.

Ze sbírky Moravské galerie v Brně; inv. č. U 29716

Ozdoba účesu nebo oděvu, 1884, zlato, organické materiály, kombinovaná technika, filigrán (v. 150 mm, š. 80 mm)
Zlaté drátky vytvářejí lístky a květy, mezi ně jsou vloženy jako kapradí hnědozelené plyšové lístky a doprostřed rozkvetlých květů bílé voskové perličky.

Ze sbírky Moravské galerie v Brně; inv. č. U 3806

Souprava balkánského šperku – náhrdelník, ozdoby do copů, náušnice, Bosna nebo Černá Hora, stříbro, zlacení, kombinovaná technika se zasazenými skleněnými perlami (náhrdelník d. 580 mm; ozdoba copu Ø 95 mm; náušnice d. 140 mm)

Balkánská souprava šperku má poněkud odlišné součásti od běžného šperku evropského, obsahuje náušnice, které se zavěšují do vnitřní části boltce kvůli jejich hmotnosti, široké kruhové ozdoby do copů se upevňují při jejich zaplétání. Brož se sponou a růžovým kamenem v terči uprostřed může spojovat plášť nebo být ozdobou na čapce. O způsobu nošení této balkánské soupravy nás informuje obraz *Černohorka* od slavného malíře 19. století Jaroslava Čermáka. Ze sbírky Moravské galerie v Brně; inv. č. U 6918/1-5

